

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 marca 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Paweł Wiliński (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Tomasz Artymiuk

SSN Małgorzata Wąsek-Wiaderek

Protokolant Mikołaj Żaboklicki

przy udziale prokuratora Prokuratury Krajowej Departamentu do Spraw
Wojskowych Zbigniewa Badelskiego,
w sprawie płk. pil. R. Z., ppłk. rez. A. M.,
ppłk. P. S., płk. rez. W. S., M. T., A. B., B. G. oskarżonych z art. 231 § 2 k.k. i in.;
W. J., M. M., A. P. oskarżonych z art. 271 § 3 k.k. i in.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na rozprawie w dniu 13 marca 2025 r.
apelacji wniesionych przez prokuratora na niekorzyść w stosunku do oskarżonych:
płk. pil. R. Z., ppłk. rez. A. M., ppłk. P. S., płk. rez. W. S., M. T., B. G., M. M. oraz
przez obrońców w stosunku do oskarżonych: ppłk. rez. A. M., płk. rez. W. S., M. T.,
A. B., W. J., A. P.,
od wyroku Wojskowego Sądu Okręgowego w Poznaniu
z dnia 18 marca 2024 r., sygn. akt So. 18/22,

- 1. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;**
- 2. kosztami sądowymi w części dotyczącej apelacji
oskarżyciela publicznego obciąża Skarb Państwa;**

3. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz R. Z., P. S., B. G. po 1.200 zł tytułem zwrotu kosztów związanych z ustanowieniem obrońcy w postępowaniu odwoławczym przed Sądem Najwyższym;

4. obciąża W. S., A. M., M. T., A. B., W. J. i A. P. kosztami sądowymi postępowania apelacyjnego w częściach na nich przypadających, związanych z rozpoznaniem apelacji obrońców oskarżonych;

5. zasądza na rzecz Skarbu Państwa od oskarżonych: W. S. 42.180 zł, A. M. 16.180 zł, M. T. 1.120 zł, A. B. 2.180 zł, W. J. 3.180 zł, A. P. 2.180 zł, tytułem opłaty za postępowanie odwoławcze.

[J.J.]

Tomasz Artymiuk Paweł Wiliński Małgorzata Wąsek-Wiaderek

UZASADNIENIE

W rozpoznawanej sprawie wyrokiem z dnia 18 marca 2024 r., sygn. akt So. 18/2, Wojskowy Sąd Okręgowy w Poznaniu:

- I. uniewinnił płk. R. Z. od zarzutu popełnienia: 1) przestępstwa art. 231 § 1 k.k.; 2) przestępstwa z art. 231 § 2 k.k. i art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.; przestępstwa art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 271 § 3 k.k. i art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.;
- II. uniewinnił P. S. od zarzutu popełnienia: 1) przestępstwa z art. 231 § 1 k.k.; 2) przestępstwa z art. 231 § 2 k.k. i art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.;
- III. uniewinnił B. G. od zarzutu popełnienia czynu z art. 231 § 2 k.k. i art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.;
- IV. uniewinnił M. M. od zarzutu popełnienia czynu z art. 271 § 3 k.k. i art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.;
- V. uniewinnił M. T. od zarzutu popełnienia czynu z art. 231 § 2 k.k. i art. 271 § 1 k.k. w zw. z art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. oraz uznał go za winnego popełnienia czynu z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 271 § 3 k.k. i art. 273

k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k., za który wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres próby roku, oraz karę grzywny w wysokości 100 stawek po 50 zł stawka, a nadto orzekł podanie wyroku do publicznej wiadomości oraz zobowiązał oskarżonego do przeproszenia pokrzywdzonego na piśmie;

- VI. uznał A. M. za winnego popełnienia: 1) czynu z art. 231 § 1 k.k., za który wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, nałożył obowiązek naprawienia szkody w wysokości 125.000 zł, orzekł podanie wyroku do publicznej wiadomości; 2) czynu z art. 231 § 2 k.k. i art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k., za który wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności, karę grzywny w wysokości 300 stawek po 200 zł stawka, orzekł podanie wyroku do publicznej wiadomości; 3) czynu z art. 18 § 2 k.k. w zw. z art. 271 § 3 k.k. i art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k., za który wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, karę grzywny w wysokości 100 stawek po 200 zł stawka, orzekł podanie wyroku do publicznej wiadomości, a nadto wymierzył oskarżonemu karę łączną roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres próby 3 lat oraz karę łączną grzywny w wysokości 400 stawek po 200 zł stawka, oraz zobowiązał oskarżonego do przeproszenia pisemnego pokrzywdzonego;
- VII. uznał W. S. za winnego popełnienia: 1) czynu z art. 231 § 1 k.k. za który wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, orzekł obowiązek naprawienia szkody w wysokości 125.000 zł, nakazał podanie wyroku do publicznej wiadomości; 2) czynu z art. 231 § 2 k.k. i art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. za który wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności, karę grzywny w wysokości 300 stawek po 200 zł stawka, orzekł podanie wyroku do publicznej wiadomości, 3) czynu z art. 231 § 2 k.k. za który wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności, za który wymierzył mu karę grzywny w wysokości 100 stawek po 300 zł stawka, orzekł podanie wyroku do publicznej wiadomości, oraz orzekł nawiązkę w wysokości 12.000 zł na rzecz pokrzywdzonej; 4) art. 231 § 2 k.k. za który wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności, karę grzywny w wysokości 300 stawek po 300 zł stawka, orzekł podanie wyroku do publicznej wiadomości, oraz nawiązkę w wysokości

12.000 zł na rzecz pokrzywdzonego, a nadto wymierzył oskarżonemu karę łączną roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres próby 3 lat oraz karę łączną grzywny w wysokości 700 stawek po 300 zł stawka;

- VIII. uznał A. B. za winnego popełnienia: 1) czynu z art. 231 § 1 k.k. za który wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, orzekł podanie wyroku do publicznej wiadomości; 2) czynu z art. 231 § 2 k.k. i art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. za który wymierzył mu karę roku pozbawienia wolności, karę grzywny w wysokości 200 stawek po 50 zł stawka, orzekł podanie wyroku do publicznej wiadomości, a nadto wymierzył oskarżonemu karę łączną roku pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres próby 2 lat, zobowiązał oskarżonego do pisemnego przeproszenia pokrzywdzonego;
- IX. uznał W. J. za winnego popełnienia czynu z art. 271 § 3 k.k. i art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. za który wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres próby 2 lat, orzekł też karę grzywny w wysokości 300 stawek po 50 zł stawka, orzekł podanie wyroku do publicznej wiadomości, oraz zobowiązał oskarżonego do pisemnego przeproszenia pokrzywdzonego;
- X. uznał A. P. za winną popełnienia czynu z art. 271 § 3 k.k. i art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k. za który wymierzył mu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawiesił na okres próby 2 lat, orzekł karę grzywny w wysokości 200 stawek po 50 zł stawka, orzekł również podanie wyroku do publicznej wiadomości oraz zobowiązał oskarżonego do pisemnego przeproszenia pokrzywdzonego.

Apelacje od wskazanego wyżej wyroku wnieśli: prokurator oraz obrońcy oskarżonych W. S., A. M., M. T., A. B., W. J., A. P..

Prokurator zaskarżył wyrok Wojskowego Sądu Okręgowego w Poznaniu z dnia 18 marca 2024 r. w całości, na niekorzyść wszystkich sześciu oskarżonych, zarzucając:

„I. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, polegający na wadliwym uznaniu, że brak jest danych i

dowodów dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstw przez oskarżonych płk R. Z. (w dotyczących go pkt 1 i 2 aktu oskarżenia), ppłk P. S., B. G., i w zarzucie nr 1 dotyczącym M. T., w tym by zarzucone im czyny stanowiły przekroczenia uprawnień służbowych bądź niedopełnienia obowiązków służbowych, popełnione zostały indywidualnie bądź w warunkach art. 21 § 2 kk, by dopuszczono się ich umyślnie, jak i brak danych do przypisania, iż działali oni na szkodę interesu publicznego, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej dla kogokolwiek, oraz aby w wyniku ich zachowań doszło do powstania szkody czy też do niekorzystnego rozporządzenia mieniem publicznym, podczas gdy prawidłowa ocena zebranego materiału dowodowego, przeprowadzona na podstawie wszystkich dostępnych i należycie ocenionych dowodów, jednoznacznie prowadzi do nienasuujących najmniejszych wątpliwości wniosków, iż wymienieni oskarżeni dopuścili się popełnienia zarzucanych im w akcie oskarżenia czynów zabronionych,

II. błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, mający wpływ na jego treść, polegający na wadliwym uznaniu, że brak jest danych i dowodów dostatecznie uzasadniających podejrzenie popełnienia przestępstw przez oskarżonego płk R. Z. (w dotyczącym go pkt 3 aktu oskarżenia), M. M., w tym by zarzucone im czyny stanowiły nakłanianie do popełnienia przestępstwa i wystawienia wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami, dokumentów poświadczających nieprawdę co do okoliczności mających znaczenie prawne oraz w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, zrealizowane z góry powziętym zamiarem, w krótkich odstępach czasu, jak również brak podstaw do przyjęcia, że przy tych zachowaniach można wykazać im umyślność, działanie w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, a co za tym idzie, że wymienieni oskarżeni swoimi działaniami wyczerpali wszystkie ustawowe znamiona zarzucanych im przestępstw wskazanych w adekwatnych punktach aktu oskarżenia, podczas gdy prawidłowa ocena zebranego materiału dowodowego, przeprowadzona na podstawie wszystkich dostępnych i należycie ocenionych dowodów, jednoznacznie prowadzi do nienasuujących najmniejszych wątpliwości wniosków, iż wymienieni oskarżeni dopuścili się popełnienia zarzucanych im w akcie oskarżenia czynów zabronionych,

III. niesłuszne niezastosowanie wobec oskarżonego płk rez. W. S. oraz ppłk A. M. środków karnych w postaci degradacji, określonej w art. 39 pkt 9 k.k. i art. 43ba kk (poprzednio art. 324 § 1 pkt 3 k.k.), w sytuacji gdy stopień społecznej szkodliwości czynów zabronionych przypisanych tym oskarżonym i stopień ich zawinienia jest wielki, jak również rodzaj, sposób i okoliczności popełnienia zarzuconych czynów uzasadniają przyjęcie, iż sprawcy utracili właściwości wymagane do posiadania stopni wojskowych”.

Podnosząc powyższe, oskarżyciel publiczny wniósł o: „1. zmianę zaskarżonego wyroku poprzez orzeczenie wobec płk rez. W. S. i ppłk A. M. środków karnych w postaci degradacji; 2. uchylenie zaskarżonego wyroku w części dotyczącej płk R. Z., ppłk P. S., M. M., B. G. oraz zarzuconego M. T. czynu z pkt 1 aktu oskarżenia i przekazanie w tym zakresie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.”

Obrońca W. S. zaskarżył wyrok w części dotyczącej oskarżonego na jego korzyść, zarzucając mu: 1) obrazę przepisów prawa materialnego, tj., art. 46 § 1 k.k. poprzez jego niewłaściwe zastosowanie; 2) w odniesieniu do zarzutu 1 wskazanego w punkcie IV zaskarżonego wyroku obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, tj.: w pkt. a)-d) art. 410 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. i art. 5 k.p.k. i art. 7 k.p.k. i art. 92 k.p.k.; e) art. 424 § 1 k.p.k., f) art. 424 k.p.k. w zw. z art. 4 i art. 5 i art. 7 i 8 k.p.k.; g) art. 5 § 1 i 2 k.p.k. w zw. z art. 7 k.p.k.; h) art. 4 i art. 7, art. 5 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. i art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k.; i) art. 5 § 2 k.p.k. poprzez niezastosowanie zasady in dubio pro reo i nie rozstrzygnięcie wszelkich wątpliwości na korzyść oskarżonego W. S.; 3. w odniesieniu do zarzutu 2 wskazanego w punkcie IV zaskarżonego wyroku obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, tj.: w pkt. a)-b) art. 410 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. i art. 5 k.p.k. i art. 7 k.p.k. i art. 424 § 1 k.p.k., c) art. 424 k.p.k. w zw. z art. 4 i art. 5 i art. 7 i 8 k.p.k.; d) art. 410 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. i art. 5 k.p.k. i art. 7 k.p.k. i art. 424 § 1 k.p.k.; e)-g) art. 424 k.p.k. w zw. z art. 4 i art. 5 i art. 7 i 8 k.p.k.; h) art. 4 i art. 7, art. 5 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. i art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k.; i) – k) art. 410 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. i art. 5 k.p.k. i art. 7 k.p.k. i art. 424 § 1 k.p.k.; 4. w odniesieniu do zarzutu 3 wskazanego w punkcie IV zaskarżonego wyroku obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia., tj.: w pkt. a) art. 5 § 2 k.p.k.; b)-d) art. 410

k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. i art. 5 k.p.k. i art. 7 k.p.k. i art. 424 § 1 k.p.k.; 5. w odniesieniu do zarzutu 4 wskazanego w punkcie IV zaskarżonego wyroku obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. w pkt.: a) art. 410 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. i art. 5 k.p.k. i art. 7 k.p.k. i art. 424 § 1 k.p.k.; b) art. 424 k.p.k. w zw. z art. 4 i art. 5 i art. 7 i 8 k.p.k.; c) art. 5 § 2 k.p.k.; d) art. 410 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. i art. 5 k.p.k. i art. 7 k.p.k. i art. 424 § 1 k.p.k.; 6. błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść wydanego orzeczenia dotyczących: a) zasądzenie od osk. W. S., solidarnie z osk. A. M. na rzecz pokrzywdzonego kwoty 125.000,00 zł; oraz przyjęcia, że osk. W. S. : b) winien uiścić kwotę 125.000 zł tytułem naprawienia szkody pokrzywdzonej; c) winien naprawić szkodę pokrzywdzonej; d) popełnił przestępstwa opisane w punkcie IV. 1. i IV.2. zaskarżonego wyroku; e) działał wspólnie i w porozumieniu z osk. A. M. i osk. A. B., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przez przedsiębiorców, wskazanych w zarzucie IV.2. zaskarżonego wyroku; f) swoim zachowaniem wypełnił znamiona przestępstwa określonego w art. 231 § 2 k.k. i art. 271 § 3 k.k. w zw. z art. 273 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 12 § 1 k.k.; a także g) przyjęcia, że zachowanie osk. W. S. opisane w pkt IV.3. zaskarżonego wyroku wypełniało znamiona zarzucanego mu czynu; h) przyjęcia, że oskarżony W. S. popełnił zarzucany mu czyn wskazany w pkt IV.4. zaskarżonego wyroku; i) przyjęcia, że wyjaśnienia oskarżonego W. S. nie zasługują na przymiot wiarygodności.

Podnosząc powyższe, skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie W. S., ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie go do ponownego rozpoznania Wojskowemu Sądowi Okręgowemu w Poznaniu.

Obrońca oskarżonego A. B. zaskarżył wyrok w części dotyczącej oskarżonego na jego korzyść, zarzucając mu: 1. w odniesieniu do zarzutu 1 wskazanego w punkcie VI zaskarżonego wyroku obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. w pkt.: a)-c) art. 410 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. i art. 5 k.p.k. i art. 7 k.p.k. i art. 424 § 1 k.p.k.; d) art. 424 k.p.k. w zw. z art. 4 i art. 5 i art. 7 i 8 k.p.k.; e) art. 5 § 2 k.p.k. poprzez niezastosowanie zasady *in dubio pro reo* i nie rozstrzygnięcie wszelkich wątpliwości na korzyść oskarżonego; 2. w odniesieniu do zarzutu 2 wskazanego w punkcie VI zaskarżonego wyroku obrazę przepisów

postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, tj. w pkt.: a)-b) i d) art. 410 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. i art. 5 k.p.k. i art. 7 k.p.k. i art. 424 § 1 k.p.k.; c), e)-g) art. 424 k.p.k. w zw. z art. 4 i art. 5 i art. 7 i 8 k.p.k.; h)-j) art. 410 k.p.k. w zw. z art. 4 k.p.k. i art. 5 k.p.k. i art. 7 k.p.k. i art. 424 § 1 k.p.k.; 3 błąd w ustaleniach faktycznych mający wpływ na treść wydanego orzeczenia, przez błędne przyjęcie, że a) oskarżony A. B. popełnił przestępstwa opisane w punkcie VI.1. i V1.2. zaskarżonego wyroku; b) oskarżony A. B. działał wspólnie i w porozumieniu z osk. A. M. i osk. W. S., w celu osiągnięcia korzyści majątkowej przez przedsiębiorców, wskazanych w zarzucie V1.2. zaskarżonego wyroku, c) oskarżony A. B. działał również wspólnie i w porozumieniu z cyw. A. D. oraz cyw. A. S., w celu osiągnięcia przez A. D., korzyści majątkowej; d) wyjaśnienia oskarżonego A. B. nie zasługują na przymiot wiarygodności.

Na tej podstawie obrońca A. B. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie oskarżonego, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie go do ponownego rozpoznania Wojskowemu Sądowi Okręgowemu w Poznaniu.

Obrońca oskarżonego W. J. zaskarżył wyrok w części dotyczącej oskarżonego na jego korzyść, zarzucając mu: I. obrazę prawa materialnego poprzez błędną jego wykładnię, bądź niewłaściwe zastosowanie, a mianowicie naruszenie art. 271 § 1 i § 3 k.k. w zw. z art. 273 k.k. poprzez nieprawidłowe przyjęcie, że oskarżony W. J. swoim zachowaniem wypełnił wszystkie znamiona tak przypisanych mu czynów zabronionych, II. obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć istotny wpływ na treść orzeczenia, tj. 1) naruszenie art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k., poprzez dowolną, a nie swobodną ocenę dowodów, sprzeczną z zasadami prawidłowego rozumowania oraz wskazań wiedzy i doświadczenia życiowego; 2) naruszenie art. 193 § 1 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k. w zw. z art. 170 § 1 k.p.k., polegające „na oddaleniu przez Sąd I instancji wniosku dowodowego obrony o dopuszczenie dowodu z prywatnej opinii biegłego sądowego mgr inż. K. B. nt. oceny przeprowadzonego całego postępowania administracyjnego dot. zgłoszenia budowy wiaty rekreacyjnej Ośrodka Szkolenia Sił Powietrznych w K., oraz oceny przyjętych tam rozważań technicznych”; 3) naruszenie art. 5 § 2 k.p.k., wskutek rozstrzygnięcia

na niekorzyść oskarżonego W. J., wszelkich wątpliwości, których nie udało się usunąć w toku postępowania dowodowego.

Podnosząc powyższe zarzuty obrońca wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części i uniewinnienie W. J..

Obrońca A. P. zaskarżył wyrok Sądu I instancji na korzyść oskarżonej w odnoszącej się do niej części, zarzucając: I. obrazę przepisów postępowania mającą wpływ na treść orzeczenia, tj.: a) art. 410 k.p.k.; b) art. 7 k.p.k., co „doprowadziło Sąd I instancji do błędnego ustalenia stanu faktycznego i uznania, iż działanie oskarżonej P. miało na celu najpierw uzyskanie zatwierdzenia administracyjnego co do budowy wiaty tymczasowej, a następnie przeklasyfikowanie w postępowaniu administracyjnym w obiekt trwały, zaś oskarżona P. była świadoma tego, że wobec istnienia wiaty i woli jej zalegalizowania jest to sposób potencjalnie umożliwiający uniknięcie konieczności rozbiórki wiaty albo zapłaty opłaty legalizacyjnej, a tym samym wypełniało znamiona przestępstw z art. 271 § 3 KK i art. 273 KK”; II. obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 271 § 3 k.k. i art. 273 k.k. „poprzez ich przyjęcie za podstawę skazania oskarżonej P., podczas gdy zachowanie oskarżonej nie wypełniało znamion ww. czynów zabronionych”.

Podnosząc powyższe, autor apelacji wniósł o zmianę wyroku w zaskarżonej części i uniewinnienie A. P..

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

1. Wniesione w sprawie apelacje, zarówno oskarżyciela publicznego na niekorzyść R. Z., P. S., M. T., B. G., jak również obrońców A. M., W. S., M. T., A. B., W. J. i A. P. okazały się niezasadne. Pisemne uzasadnienie wydane przez Sąd Najwyższy wyroku ograniczone zostało na podstawie art. 423 § 1a k.p.k. do tej jego części, która odnosi się do uniewinnionych R. Z., P. S. oraz skazanych W. S., A. B., W. J. i A. P., tj. osób, które złożyły w trybie art. 457 § 2 k.p.k. wnioski o sporządzenie uzasadnienia na piśmie.

2. Poprzedzając zasadniczą część rozważań odnoszących się do konkretnych sformułowanych w apelacjach zarzutów wskazać należy, że kontrola apelacyjna ujawniła prawidłowy zakres przeprowadzonego w sprawie postępowania dowodowego. Sąd I Instancji skrupulatnie zgromadził dostępny i relewantny materiał

dowodowy, zarówno w postaci dowodów osobowych, w tym zeznań świadków, wyjaśnień oskarżonych i opinii biegłych, jak też dowodów rzeczowych. Zwrócić należy uwagę, że do tej kwestii zastrzeżeń nie miała również żadna z apelujących stron. We wniesionych apelacjach i zawartych tam zarzutach, z jedynym wyjątkiem w apelacji W. J. co do opinii prywatnej, nie zakwestionowano zakresu postępowania dowodowego w sprawie. Także w toku przewodu sądowego apelacyjnego nie zgłoszono jakichkolwiek wniosków o uzupełniające przeprowadzenie dowodów, nie podniesiono zarzutu niedopuszczenia dowodu przez Sąd, ani nie zarzucono Sądowi I instancji braku aktywności dowodowej. Tym samym nie tylko w ocenie Sądu Najwyższego, ale także wszystkich stron postępowania ocenie poddano całokształt materiału dowodowego niezbędnego do wydania w tej sprawie rozstrzygnięcia.

Istota rozpoznawanych apelacji, zarówno tych wniesionych przez oskarżyciela publicznego na niekorzyść uniewinnionych, jak też złożonych przez obrońców na korzyść skazanych związana jest więc w istocie z oceną tak prawidłowo zgromadzonego materiału dowodowego. W ocenie Sądu Najwyższego treść zarzutów apelacji i ich uzasadnienie konfrontowane z zapadłym wyrokiem, treścią motywów pisemnych oraz aktami sprawy wskazuje na ich polemiczny charakter. Sąd Najwyższy podziela ustalenia co do stanu faktycznego oraz ocenę dowodów dokonaną przez WSO w Poznaniu, a nadto przyjmuje je za swoje w zakresie oceny podniesionych w apelacjach zarzutów, zatem nie ma podstaw i potrzeby by szczegółowo je powtarzać.

Wojskowy Sąd Okręgowy w Poznaniu dokonał szczegółowej, wnikliwej, uzasadnionej i racjonalnej oceny materiału dowodowego, odnosząc poczynione ustalenia faktyczne do treści przedstawionych w akcie oskarżenia zarzutów. Skrupulatnie i bardzo drobiazgowo przedstawił ocenę poszczególnych dowodów, a także ocenę tych dowodów we wzajemnym powiązaniu, poruszając się w granicach wskazanych w art. 7 k.p.k. i zawartej tam zasady swobodnej oceny dowodów, wskazując w każdym przypadku powody dla których odpowiednio brak było podstaw do przypisania zarzucanych w skardze zasadniczej czynów i do przełamania domniemania niewinności, a odpowiednio wskazując ustalenia faktyczne i dowody, które to wykazały przyczyny dla których zaistniały podstawy do pociągnięcia osób skazanych do odpowiedzialności. Podzielić należy w tym zakresie ogólną ocenę

wyrażoną podczas rozprawy apelacyjnej przez oskarżyciela publicznego, że przedstawione wnioskowanie, rekonstrukcja stanu faktycznego i ocena dowodów jest prawidłowa. Wniesione przez strony apelacje na niekorzyść i na korzyść niejako w sposób krzyżowy zmierzały do zakwestionowania ustaleń faktycznych poprzez próbę wykazania podstaw do odmiennej od przyjętej oceny dowodów, albo forsowały własną, alternatywną i w sposób oczywisty korzystną dla strony, oderwaną jednak od ustaleń faktycznych i oceny dowodów, wersję wydarzeń. W żadnej z nich nie wskazano w ocenie Sądu Najwyższego na okoliczności, które uzasadniłyby te zarzuty, poza samym forsowaniem tej korzystnej dla strony wersji oceny dowodów. Znaczna część zarzutów pozbawiona była w istocie uzasadnienia, a kwestionowanie rozstrzygnięcia sprowadzało się do kopiowania treści przepisów oraz ich multiplikowania w kolejnych powielanych formalnie zarzutach. Takie zabiegi, poza zwiłokrotnieniem wizualnym zarzutów, skoro nie były poparte merytorycznym uzasadnieniem, nie mogły okazać się skuteczne.

3. Uwagi szczegółowe rozpocząć należy od apelacji oskarżyciela publicznego wniesionej na niekorzyść m.in. R. Z. (zarzut I i II) i P. S. (zarzut I). Wbrew stanowisku urzędu prokuratorskiego Wojskowy Sąd Okręgowy w Poznaniu dokonał bardzo szczegółowej oceny dowodów i ustaleń stanu faktycznego. W zakresie dotyczącym R. Z. skrupulatnie wypowiedział się m.in. analizując jego wyjaśnienia na s. 23-26, trafnie wskazując na jego końcową pozycję w łańcuchu decyzyjnym, fakt podpisywania około 100 dokumentów dziennie, a także prawidłowo przyjął, że udział oskarżonego w procedurze legalizacji wiaty był nieznaczny i związany wyłącznie formalnie z realizacją zadań kierownika jednostki budżetowej jako ostatniego ogniwa. Zgromadzone dowody nie dostarczają podstaw do przyjęcia, by był on świadomy planu budowy wiaty, ani jej powiązania z weselem córki W. S.. Sąd trafnie przy tym podkreślił i ocenił fakt, że oskarżony był przede wszystkim lotnikiem i dowódcą jednostki, nie posiadał wiedzy w zakresie spraw finansowych, budowlanych, przetargowych, itp. Prokurator w odniesieniu do tego oskarżonego przedstawia w istocie próbę polemiki z treścią wyjaśnień, a co budzi zdziwienie motywuje swoją argumentację głównie wysokim poziomem inteligencji oskarżonego, co z całą pewnością jest dalece niewystarczające do podważenia oceny dokonanej przez Sąd I instancji. Z kolei dostrzec trzeba, że w odniesieniu do P. S. Wojskowy Sąd

Okręgowy wypowiedział się dokonując m.in. oceny jego wyjaśnień na s. 28-30, prawidłowo uwzględniając m.in. fakt, że jego udział w sprawie dotyczył jedynie zatwierdzania pokrycia wydatków w planie finansowym, przyjmując w sposób uprawniony na gruncie art. 7 k.p.k., że wobec ilości wniosków które rozpatrywał oskarżony mógł on nie powiązać wniosków (podzielonych przecież na stosunkowo małe kwoty) w jedną całość, a zatem nie ma żadnych sensownych dowodów na jego działanie wspólnie i w porozumieniu z innymi osobami w celu wybudowania wiaty. P. S. nie negował przecież, że podpisywał dokumenty i że uczestniczył w spotkaniu z W. S. oraz A. C.. Prokurator prezentuje w apelacji w tej części własną, oderwaną od treści dowodów ich ocenę wskazując, że P. S. musiał wiedzieć o wszystkim, zaś ze względu na obawę przed terrorem ze strony W. S. z pewnością musiał wykonywać polecenia pilnej budowy obiektu. Takie stanowisko, oparte nadto o założenia i domniemania, nie może jednak samo w sobie przełamać domniemania niewinności, co zostało trafnie wyrażone w orzeczeniu Sądu. Dodać należy, że podobnie nietrafne zarzuty dotyczyły oceny dowodów w zakresie uniewinnienia B. G. (WSO wypowiedział się trafnie m.in. na s. 36-37) oraz w odniesieniu do M. T. (w zakresie czynu z art. 231 § 1 k.k. na s. 33-35).

Nie miał racji także oskarżyciel w zakresie zarzutu II w odniesieniu do R. Z. i czynu dotyczącego nakłaniania przedstawicieli spółki M. P. sp. z o.o., w tym m.in. M. M., do poświadczenia nieprawdy w dokumentacji kierowanej do wojewody. W tym zakresie oskarżyciel koncentruje apelację na osobie oskarżonego M. M., w istocie przedstawia jedynie alternatywną ocenę dowodów wskazując, że można wnioskować o jego zamiarze przestępczym, ignorując prawidłowe w tym zakresie ustalenia WSO (m.in. s. 38-39). Tymczasem okoliczności związane z tym postępowaniem nie umknęły Sądowi I instancji, który również wyraził wątpliwości co do wiedzy i świadomości M. M. w procedurze legalizacji wiaty, nie pominął okoliczności, na które wskazuje prokurator, a dotyczących podpisanych dokumentów czy zmiany linii obrony, ale ostatecznie trafnie wskazał, że ze zgromadzonych dowodów wynika, iż ten oskarżony brał udział jedynie w sporządzaniu projektu budowlanego odnoszącego się do elementów wzmacniających wiatę i podpisał trzecie zgłoszenie, nie uczestniczył w całej procedurze administracyjnej, a finalnie

ustalenia te były podstawą rozstrzygnięcia. Dlatego nie ma w tym zakresie podstaw do uznania błędu w ustaleniach faktycznych.

Nie podzielił Sąd Najwyższy stanowiska oskarżyciela publicznego także w zakresie żądania orzeczenia kary degradacji wobec W. S. i A. M. dostrzegając przy tym, że środek karny degradacji ma z jednej strony charakter fakultatywny, z drugiej jest środkiem niezwykle dolegliwym, a w odniesieniu do osób pełniących zawodową służbę wojskową nadto stygmatyzującym w stopniu najwyższym. Sąd Najwyższy podzielił stanowisko WSO w Poznaniu nie dostrzegając konieczności orzekania środka z art. 39 pkt. 9 k.k. i uznając, że prawidłowe jest uznanie, iż czyny popełnione przez W. S. i A. M. cechują się znaczną szkodliwością społeczną, to jednak stopień tej szkodliwości nie jest aż tak wysoki by zasługiwał na zastosowanie środków tak stygmatyzujących. Jednocześnie znaczenie dla tej oceny ma też fakt, że wiatra rekreacyjna, zbudowana z naruszeniem prawa dla realizacji prywatnego celu W. S., została ostatecznie dostosowana i zalegalizowana w sposób, który umożliwia wojsku korzystanie z niej. Skoro zaś ośrodek w K. był traktowany w wojsku jako baza rekreacyjna, to sam pomysł postawienia tej wiaty nie był z pewnością zupełnie oderwany od realiów. Zważył przy tym Sąd Najwyższy, że wobec skazanych za ich działania na szkodę wojska orzeczono kary pozbawienia wolności i wysokie grzywny, a także zobowiązano do naprawienia wysokiej szkody finansowej, a zatem uznano żądanie orzeczenia degradacji za nadmierną dolegliwość w stosunku do popełnionych czynów, które przypisano skazanym i ich społecznej szkodliwości.

4. Apelacja obrońcy W. S. pomimo swojej obszerności nie wykazała również błędów w orzeczeniu WSO w Poznaniu. W szczególności niezasadne okazały się rozbudowane zarzuty obrazy przepisów postępowania karnego odrębnie formułowane w odniesieniu do pkt. IV.1 wyroku, pkt. IV.2, pkt. IV.3 pkt. IV.4. Pierwszy z nich stanowił w istocie próbę zakwestionowania oceny dowodów w zakresie budowy wiaty wypoczynkowej, bez wykazania konkretnych uchybień po stronie Sądu oraz próbę przerzucenia odpowiedzialności na R. Z. i A. M.. Tymczasem WSO w Poznaniu prawidłowo dostrzegł i akcentowaną okoliczność, że W. S. został przeniesiony z [...] BLT w P. do [...] SL (uzasadnienie wyroku, m.in. s. 9, 31), a także analizował szczegółowo zeznania świadka M. M. (s. 22 uzasadnienia), czy też pozostałe dowody, w tym depozycje R. Z. i A. M. (odpowiednio s. 23-28

uzasadnienia). Analiza wyjaśnień oskarżonego, które poddano wnikliwej ocenie (uzasadnienie s. 30-32) jest drobiazgowa i wszechstronna, zaś na podstawie ujawnionych i prawidłowo ocenionych w/w dowodów nie ulega wątpliwości, że to skazany był inicjatorem i prowodyrem działań, których celem było postawienia wiaty na terenie ośrodka wypoczynkowego wojska, a jego rzeczywistym celem było wyprawienie wesela dla córki, które zresztą na terenie tego ośrodka się odbyło, choć samo wykorzystanie wiaty z przyczyn pogodowych okazało się wówczas niemożliwe. Nie sposób zatem dopatrzeć się w tym zakresie naruszenia reguł swobodnej oceny dowodów z art. 7 k.p.k., czy braku uwzględnienia całokształtu okoliczności ujawnionych w toku rozprawy głównej nakazanego z mocy art. 410 k.p.k. Z pewnością też obszerność uzasadnienia i jego konkretny charakter nie potwierdza trafności zarzutów naruszenia dyspozycji art. 424 § 1 i 2 k.p.k. ani złamania nakazu obiektywizmu z art. 4 k.p.k. Za nieporozumienie z kolei uznać należy łączenie zarzutu naruszenia wszystkich tych przepisów z art. 5 k.p.k., oraz art. 8 k.p.k., sprowadzające się w istocie do próby odmiennej rekonstrukcji stanu faktycznego, nie opartej jednak na konkretnym wykazaniu sposobu naruszenia przepisów procesowych, lecz na przedstawieniu alternatywnej wersji wydarzeń oraz samym kontestowaniu niekorzystnych ustaleń Sądu I instancji.

Te same uwagi odnieść należy do zarzutów z punktu kolejnego dotyczących realizacji procesu budowy wiaty. Jest on podobnie obszerny, lecz w istocie stanowi w ocenie Sądu Najwyższego jedynie polemikę i próbę kwestionowania oceny dowodów mimo braku wykazania błędów czy braku logiki po stronie WSO w Poznaniu. Ustalenia tego Sądu są zaś i w tym także zakresie logiczne i szczegółowo uzasadnione, oparte o całokształt zgromadzonych dowodów. Zarzuty zmierzają w istocie do zignorowania prawidłowych ustaleń Sądu i przerzucenia odpowiedzialności w tym zakresie na R. Z., A. M. i P. S.. Do tych kwestii WSO w Poznaniu odniósł się szczegółowo i należy się w tym miejscu do nich odwołać. WSO miał w szczególności na uwadze udział i winę innych osób w zorganizowaniu całego przedsięwzięcia i podejmowanie pewnych czynności, za co zostali skazani, jak np. A. M., co jednak nie wyklucza udziału i kierowniczej roli w tym W. S.. WSO analizował w tym zakresie szereg dowodów, w tym podnoszone zeznania G. M. (s. 17 uzasadnienia), a oceny tej nie można uznać za stronniczą, czy w inny sposób

wadliwą. Podobnie niezasadny okazał się zbudowany analogicznie kolejny zarzut (pkt. IV.3 wyroku), kwestionujący ustalenia poczynione w sprawie przez WSO w Poznaniu co do bezpłatnego zakwaterowania i wyżywienia w OSSP K. osób realizujących budowę wiaty. Także i ten zarzut, gdy odnieść go do treści uzasadnienia Sądu, uznać należało za niezasadną próbę kwestionowania oceny dowodów mimo braku wykazania błędów czy braku logiki po stronie WSO. Obrońca opiera swoją wersję wydarzeń na wybiórczych okolicznościach wynikających z subiektywnej oceny dowodów. Przedstawienie alternatywnej wersji oceny dowodów nie jest wystarczające do podważenia tej dokonanej i szeroko umotywowanej przez Sąd meriti. Dokonane w tym zakresie wyliczenia WSO dotyczące poniesionej szkody są umotywowane i racjonalne. Również w zakresie zarzutu związanego z przypisaniem odpowiedzialności karnej za wykorzystanie ośrodka wojskowego do urządzenia przyjęcia weselnego córki, w tym udostępnienia ośrodka służbowego do organizacji uroczystości zaślubin, udzielenia noclegów gościom wesela, rozbudowany zarzut apelacji okazał się niezasadny. Z treści uzasadnienia WSO w Poznaniu jasno wynika, że wbrew twierdzeniom skarżącego Sąd nie dopuścił się obrazy prawa procesowego, dokonał prawidłowej oceny dowodów, w tym także uwzględnił fakt, że oskarżony wnioskiem z dnia 06 września 2017 r. zwrócił się do Dowódcy [...] BLT w P. o wyrażenie zgody na zorganizowanie „spotkania okolicznościowego” w dniu 28 października 2017 r., a jednocześnie także i ten fakt, iż dowódca jednak nie wiedział, że chodzi o prywatny cel wesela córki W. S., bo nie zostało to w tym wniosku wskazane (s. 25 uzasadnienia). Wyliczenia WSO odnośnie do osiągniętej korzyści majątkowej są umotywowane i racjonalne. Za niezasadny uznać należało zarzut obrazy prawa materialnego (art. 46 § 1 k.k.) w sytuacji, w której postępowanie dowodowe wykazało bezsprzecznie, że to właśnie zachowania skazanego były przyczyną nałożeniu przez organ administracji opłaty legalizacyjnej na jednostkę wojskową, bez względu na to, że skazany w późniejszym okresie nie pełnił już służby w [...] BLT, stąd nałożenie obowiązku naprawienia szkody było naturalną konsekwencją przyjętych przez Sąd I instancji trafnych ustaleń faktycznych. Ostatni z podniesionych w apelacji zarzutów sformułowany jako zarzut błędu w ustaleniach faktycznych ma w istocie charakter alternatywnego zarzutu, w którym skarżący kwestionuje ustalenia faktyczne związane z budową wiaty rekreacyjnej,

procesem jej legalizacji oraz związek skazanego z powstała szkoda i obowiązkiem wniesienia opłaty legalizacyjnej za nielegalne postawienie wiaty. Zarzuty te dotyczą tych samych ustaleń i dowodów, o których była mowa wyżej. Jest to zarzut wynikowy względem poprzednich zarzutów obrazu prawa materialnego i procesowego, powielający argumentację przedstawioną uprzednio przy podniesionych zarzutach naruszenia prawa procesowego. W ocenie Sądu Najwyższego zarzut ten nie zasługuje na uwzględnienie, a stanowisko WSO w Poznaniu co do odpowiedzialności skazanego za inicjatywę budowy wiaty, jej przeprowadzenie, organizację procesu budowy, urządzenie uroczystości zaślubin córki na terenie ośrodka wojskowego szczegółowo przedstawione i logicznie uzasadnione nie zostało taką formą polemiki podważone.

5. Niezasadna okazała się w całości apelacja obrońcy W. J.. Nietrafny okazał się w szczególności pierwszy zarzut, w którym podniesiono obrazę prawa materialnego (art. 271 § 1 i 3 k.k. w zw. z art. 273 k.k.), w sytuacji w której, wbrew twierdzeniom obrony, WSO w Poznaniu jednoznacznie wykazał na podstawie przeprowadzonych dowodów i ich prawidłowej oceny bezprawność działań W. J., cel podejmowanych działań i ich znaczenie. Ustalenia te nie budzą wątpliwości. Prawidłowo przyjął Sąd I instancji, że wyjaśnienia skazanego, choć formalnie zaprzeczające sprawstwu, wskazywały wprost na świadomość dążenia do legalizacji wiaty wbrew obowiązującym w tym zakresie przepisom (uzasadnienie s. 37-38). Oskarżony sam wykazał swoje aktywne działania w tym kierunku. Także fakt podejmowania tych bezprawnych działań na podstawie zawartej umowy o dzieło z jednostką wojskową, czy fakt braku odpowiadającego okolicznościom sprawy wzoru wniosku w UW w [...] nie zmieniają stopnia bezprawności tych działań i trafności oceny. Dostrzec należy, że obrońca kwestionuje formalnie przepisy prawa materialnego, ale w rzeczywistości podejmuje próbę podważenia ustaleń faktycznych eksponując wybiórczo tylko te z nich, które pasują w jego ocenie do uniewinnienia. Nie zasługiwał na uwzględnienie także zarzut naruszenia art. 7 k.p.k. w zw. z art. 410 k.p.k. i to nie z powodu swojej ogólnikowości, lecz ze względu na prawidłową i skrupulatną zdaniem Sądu Najwyższego ocenę wyjaśnień W. J. (s. 37-38 uzasadnienia) dokonaną przez WSO w Poznaniu, uznającego przecież te depozycje za wiarygodne co do zasady, mimo formalnego zaprzeczenia popełnieniu

przestępstw, a także na podstawie innych dowodów wykazujących świadomość popełnionego czynu, spójnych w tym zakresie ustaleń faktycznych, m.in. co do informacji od geodety o faktycznym istnieniu już wiaty, która miała być formalnie dopiero zaprojektowana, faktu, że wiatą nie była tymczasowym obiektem, sekwencji działań zmierzających do realizacji planu legalizacji wiaty, zlecenia zaplanowania działań fałszywej legalizacji wiaty jako obiektu tymczasowego, osobistego składania wszystkich zgłoszeń w UW w [...]. Nie doszło w sprawie również do naruszenia art. 193 §1 k.p.k. w zw. z art. 201 k.p.k. w zw. z art. 170 §1 k.p.k. w zakresie przeprowadzenia dowodu z opinii prywatnej, nt. oceny postępowania administracyjnego dotyczącego zgłoszenia budowy wiaty, a ocena Sądu orzekającego co do braku potrzeby dodatkowych ustaleń z pomocą ew. biegłych była prawidłowa. Sąd ten nie miał problemów z oceną stanu faktycznego i ustaleniem legalności prowadzonego postępowania administracyjnego dotyczącego zgłoszenia budowy wiaty, zaś materiał dowodowy zgromadzony w sprawie był w tym zakresie obszerny. Nadto, skoro Sąd I instancji nie miał wątpliwości co do sprawstwa W. J. w zakresie zarzucanego mu czynu, a ocena taka w świetle przeprowadzonych dowodów i przyjętych ustaleń była prawidłowa, to nie ujawniła się też procesowa podstawa do sięgania po art. 5 § 2 k.p.k., zwłaszcza że skazany w zasadzie przyznał się w swoich wyjaśnieniach do szeregu zachowań składających się na ten czyn, w tym do przedkładania niezgodnych z prawdą dokumentów. Nie mogło zatem dojść także do obrazy wskazanego przepisu procesowego.

6. Nietrafne okazały się zarzuty apelacji obrońcy A. P., zarówno w części wskazującej na obrazę przepisów postępowania, jak też obrazę przepisów prawa materialnego. Nie pominął WSO w Poznaniu wniosków z opinii biegłych, w tym biegłego z zakresu budownictwa powszechnego co do stanu wiaty rekreacyjnej oraz potrzeby jej ponownego postawienia ze wzmocnieniami i nowym posadowieniem. Wbrew stanowisku obrony analiza dowodu z opinii biegłego z zakresu budownictwa przedstawiona została przez ten Sąd i znajduje się na s. 11-12 uzasadnienia. Co więcej, WSO w Poznaniu nie zakwestionował jej zasadności, uwzględniając przy tym w dokonanych ustaleniach faktycznych wnioski wskazujące na fakt, że wiatą stanowiła zagrożenie dla zdrowia jak i życia. Opinia ta jednak w żaden sposób nie wpływa na ocenę bezprawności zachowania oskarżonej w zakresie przypisanego jej

czynu obejmującego zachowania związane ze składaniem do UW w Poznaniu dokumentów poświadczających nieprawdę, w których zatajono przecież także kluczowy w sprawie fakt, że wiata została już wybudowana, czy też wskazywano niezgodnie z prawdą, iż zgłoszenie następuje przed terminem rozpoczęcia robót. Nie dopuścił się również Sąd I instancji naruszenia art. 7 k.p.k. poprzez dowolną ocenę wyjaśnień skazanej i w konsekwencji przyjęcia błędnych ustaleń faktycznych, a wyjaśnienia A. P. zostały poddane przez WSO w Poznaniu szczegółowej ocenie (s. 39-40 uzasadnienia). W przyjętej ocenie, dokonanej z uwzględnieniem nie tylko tego wycinka zdarzenia, lecz całokształtu okoliczności sprawy, WSO uwzględnił także to, że skazana podejmowała działania na polecenie W. J.. Dostrzec przy tym trzeba, że sama A. P. przyznała, iż miała wiedzę o tym, że zgłoszenia składane przez nią do UW w [...] były obarczone błędami, a formularze nie odzwierciedlały sytuacji rzeczywistej, tj. faktu istnienia wiaty, przy czym miała ona świadomość istnienia tej wiaty. Formułując natomiast kolejny zarzut, tym razem obraży prawa materialnego, obrońca skazanej czyni to nieprawidłowo, nie wykazuje bowiem w żadnym stopniu sposobu naruszenia tego przepisu, lecz w istocie koncentruje się wyłącznie na ocenie stanu faktycznego, a zatem kwestionuje ustalenia faktyczne, przedstawiając oderwaną od wyników postępowania dowodowego ocenę zamiaru zachowania skazanej. Tymczasem zamiar działania sprawcy należy do sfery ustaleń faktycznych, a zatem kwestia jego oceny nie należy do potencjalnej choćby obraży prawa materialnego. Jednocześnie dostrzec trzeba, że WSO w sposób spójny wykazał świadomość A. P. działania niezgodnego z prawdą i wbrew przepisom prawa budowlanego (s. 40 uzasadnienia).

7. Wreszcie także apelacja obrońcy A. B. nie dostarczyła podstaw do zakwestionowania prawidłowości ustaleń faktycznych i rozstrzygnięcia Sądu I instancji. Zarzuty apelacji, podobnie jak w przypadku apelacji W. S. sformułowane przez tego samego obrońcę mają podobną konstrukcję, w tym niemal identyczny sposób sformułowania ich treści poprzez łączenie wielu przepisów procesowych oraz kwestionowanie niemal wszystkich ustaleń dokonanych przez Sąd, bez jednoczesnego wykazania, w zgodzie z przyjętymi w tym zakresie wymogami, konkretnych deficytów co do sposobu gromadzenia materiału dowodowego, jego zakresu, kryteriów oceny dowodów, błędów logicznych w ich ocenie, lecz

poprzestanie na przedstawieniu własnej alternatywnej oceny przebiegu zdarzeń. W ocenie Sądu Najwyższego zarzuty apelacji nie zasługują na uwzględnienie, a do jej oceny zastosowanie znajdują odpowiednie uwagi przedstawione wyżej. W szczególności dodać jednak należy, że nietrafny okazał się zarzut pierwszy, wskazujący na dowolną ocenę dowodów prowadzącą do przypisania skazanemu popełnienia czynu z pkt. VI.1 wyroku. Konstrukcja tego zarzutu i jego argumentacja jest tożsama z przedstawionymi w apelacji W. S. i stanowi w istocie oderwaną od oceny dowodów próbę przerzucenia odpowiedzialności na R. Z. i A. M.. Tymczasem w ocenie Sądu Najwyższego WSO w Poznaniu trafnie ocenił zgromadzony materiał dowodowy w zakresie sprawstwa A. B., w tym jego wyjaśnień. Co więcej nie sposób akceptować założenia, że aktywny udział w zachowaniu przestępczym innych ustalonych osób, w tym przypadku w przedsięwzięciu związanym z wiatą wypoczynkową, stanowi okoliczność eliminującą odpowiedzialność za własne zachowania A. B.. Trafnie wskazał to WSO w Poznaniu w szczegółowej analizie, którą należy podzielić i do której należy odesłać, że to skazany tworzył na polecenie A. M. większość dokumentów niezbędnych do realizacji budowy, wiedząc o wszystkim i mając także wiedzę o kierowniczej roli W. S. w tym przedsięwzięciu. W apelacji obrońca podkreśla postawę grzecznościową oskarżonego względem A. M., nadaje jej jednak zasadniczo zbyt wielkie znaczenie, okoliczność ta nie może być w sposób oczywisty podstawą wyłączenia odpowiedzialności i uniewinnienia. Obrona przedstawia w rozbudowanych zarzutach próbę własnej odmiennej oceny dowodów, zarzuca przy tym Sądowi I instancji nietrafnie pominięcie zeznań J.K., które przecież WSO w Poznaniu poddał analizie w zakresie zapisów na wniosku nr [...] o pokrycie wydatków w planie (s. 17 uzasadnienia), czy brak ustaleń co do zamiaru działania A. B., których analiza znajduje się jednak w uzasadnieniu (s. 35-36), zachowując spójność z pozostałymi ustaleniami i oceną zgromadzonych dowodów. Apelacja stanowi w tej części w istocie polemikę ze stanowiskiem Sądu niepopartą jednak argumentami merytorycznymi. Ten sam w istocie charakter ma kolejny, równie rozbudowany lecz polemiczny w swej treści zarzut. Nie dostrzegł Sąd Najwyższy, z tych samych powodów o których była mowa przy ocenie apelacji W. S., nie tylko podstaw do łączenia zarzutów naruszenia art. 5 k.p.k., art. 410 k.p.k., art. 4 k.p.k., art. 8 k.p.k., art. 424 k.p.k. w układzie okoliczności i dokonanych w sprawie ustaleń i

ocen, ale także zasadności zarzutów naruszenia w/w przepisów ocenianych z osobna. Osoby, na które powołuje się obrońca, w tym A. M., R. Z. czy P. S. zostały poddane ocenie w tym postępowaniu i ich decyzje, niewątpliwie też niekorzystne i przyczyniające się do procesu budowy i legalizacji wiaty ze szkodą dla jednostki wojskowej, nie ujmują odpowiedzialności A. B. i jego aktywnego udziału w procedurze. Ustalenia WSO w Poznaniu, które Sąd Najwyższy akceptuje i do których się odwołuje wykazują prawidłowość wydanego rozstrzygnięcia. Nieskuteczny okazał się nadto zarzut błędu w ustaleniach faktycznych, którego treść wskazuje na wynikowy charakter względem wcześniejszych zarzutów naruszenia prawa procesowego, a także powielających argumentację tam przedstawioną, w tym zatem zakresie należy odwołać się do przedstawionego już stanowiska. Ocena wiarygodności wyjaśnień A. B. jest prawidłowa. Nie podważa przyjętych w sprawie A. B. ustaleń także fakt uniewinnienia pozostałych oskarżonych, zwłaszcza R. Z. i P. S., skoro indywidualny charakter odpowiedzialności karnej nakazuje jej przypisanie tylko tym osobom, którym zachowania zabronione wykazano i przypisano w przewidzianej formie, ale co więcej zabrania tego wobec osób co do których takich ustaleń brak. Nawet zatem fakt, że pierwszy z nich formalnie podpisywał dokumenty związane z inwestycją, a drugi z nich sporządzał w tym zakresie opinie, w świetle ustaleń faktycznych sprawy nie wykazywały ich świadomego udziału w całej działalności, w przeciwieństwie do dowodów wskazujących na takie zachowanie po stronie A. B..

8. Konsekwencją rozstrzygnięć Sądu Najwyższego, obejmujących utrzymanie wyroku w mocy była konieczność obciążenia Skarbu Państwa kosztami sądowymi w części dotyczącej apelacji oskarżyciela publicznego; wymierzenia W. S., A. M., M. T., A. B., W. J. i A. P. w zgodzie z art. 2 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach karnych opłat za postępowanie odwoławcze, zasądzenia na podstawie art. 632 pkt. 2 k.p.k. od Skarbu Państwa na rzecz R. Z., P. S., B. G. po 1.200 zł tytułem zwrotu kosztów związanych z ustanowieniem obrońcy w postępowaniu odwoławczym przed Sądem Najwyższym, a także obciążenie W. S., A. M., M. T., A. B., W. J. i A. P. kosztami sądowymi postępowania apelacyjnego w częściach na nich przypadających, związanych z rozpoznaniem apelacji obrońców oskarżonych;

Z tych wszystkich powodów Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.

[J.J.]

[r.g.]

Tomasz Artymiuk

Paweł Wiliński

Małgorzata Wąsek-Wiaderek